

OKÓLNİK MINISTRA FINANSÓW

z dnia 9 marca 1951 r.

w sprawie stosowania przepisów ustawy o obowiązku społecznego oszczędzania.

W związku z wątpliwościami podnoszonymi w przedmiocie stosowania przepisów ustawy z dnia 30 stycznia 1948 r. o obowiązku społecznego oszczędzania (Dz. U. R. P. Nr 10, poz. 74 z późniejszymi zmianami) oraz rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 12 marca 1948 r. w sprawie wykonania powołanej ustawy (Dz. U. R. P. Nr 14, poz. 106 z późniejszymi zmianami) wyjaśnia się, co następuje:

I.

Do art. 14 ust. 1 pkt 2 i ust. 3 ustawy oraz § 26 ust. 2 lit. b) rozporządzenia wykonawczego.

Przy wypłatach premii ubezpieczeniowych po zmarłych w 1949 r. uczestnikach Społecznego Funduszu Oszczędnościowego (SFO) obowiązują przepisy, zawarte w zarządzeniu Ministra Skarbu z dnia 30 września 1949 r. (Monitor Polski Nr A-80, poz. 988).

Do art. 20 ustawy.

Przepisy art. 20 ustawy o obowiązku społecznego oszczędzania wymieniając taksatywnie okoliczności, uprawniające uczestników SFO do otrzymywania częściowego zwrotu wkładu oszczędnościowego, zawierają wyraźne zastrzeżenie, że łączna wysokość sum zwróconych w ciągu roku nie może przekroczyć 1.500 zł (50.000 zł w dawnym pieniądzu) ani połowy wkładu oszczędnościowego. Oznacza to, że o ile w ciągu roku powstaną kilka przypadków uprawniających do uzyskania częściowego zwrotu (jak np. ślub uczestnika, śmierć członka rodziny, klęska żywiołowa itp.), łączna wysokość

sum zwróconych z tych tytułów nie może w ciągu roku w żadnym razie przekroczyć 1.500 zł ani połowy wkładu oszczędnościowego.

Biorąc pod uwagę, że w art. 20 ustalona jest jedynie górna granica łącznej wysokości sum zwrotów co do wszystkich przypadków przewidzianych w tym artykule, ustala się, że w każdym z niżej wymienionych przypadków, a mianowicie:

- a) śmierci członka najbliższej rodziny, pozostającego we wspólnym gospodarstwie lub na utrzymaniu uczestnika,
- b) narodzin każdego dziecka,
- c) ślubu uczestnika lub jego dziecka,
- d) trwałej niezdolności do pracy uczestnika lub członka jego najbliższej rodziny, spowodowanej kalectwem lub nieuleczalną chorobą,
- e) utrzymywania dzieci w szkole poza miejscem zamieszkania przez uczestników funduszy B, C i D,
- f) klęski żywiołowej na szkodę uczestników funduszy B i D,
- g) straty w inwentarzach uczestników funduszy B i D —

przysługuje uczestnikowi zwrot wkładu oszczędnościowego w granicach od 100 zł do 400 zł z zastrzeżeniem, że w żadnym przypadku zwrot nie może przekroczyć połowy wkładu.

Za wkład oszczędnościowy, podlegający częściowemu zwrotowi, uważać należy stosownie do art. 9 ust. 4 usta-

wy o obowiązku społecznego oszczędzania ogólną sumę wniesioną przez poszczególnego uczestnika SFO, czyli każdorazowy stan jego oszczędności w chwili powzięcia decyzji o zwrocie wkładu.

Jeżeli chodzi o zwroty, wymienione pod lit. d), przez trwałą niezdolność do pracy należy rozumieć trwałą 100% utratę zdolności do pracy. Wyjątkowo tylko — w przypadkach zwrotu wkładu oszczędnościowego uczestnikom funduszu C — zwrot części wkładu może być dokonany również w razie stwierdzenia niższego procentu trwałej niezdolności do pracy, jednak przy utracie co najmniej 50% zdolności do pracy.

Przy stosowaniu zwrotów części wkładu oszczędnościowego uczestnikom funduszy B i C z tytułu trwałej niezdolności do pracy, spowodowanej kalectwem lub nieuleczalną chorobą członka najbliższej rodziny uczestnika funduszu, nie należy żądać przedłożenia zaświadczenia lekarza urzędowego, stwierdzającego trwałą niezdolność do pracy, jeżeli członek rodziny ukończył 65 lat życia.

Do art. 21 ustawy.

W przypadku śmierci uczestnika funduszu B i C Społecznego Funduszu Oszczędnościowego — przy sumach do wypłaty nie przekraczających 600 zł dla wszystkich spadkobierców — za uprawnionych do podjęcia wkładu oszczędnościowego uważa się w kolejności: małżonka, dzieci i rodziców uczestnika. Uprawnienia do spadku wymienionych osób może zaświadczyć prezydium miejscowej gminnej (miejskiej) rady narodowej. Dalsi natomiast spadkobiercy powinni — bez względu na sumę wypłaty — w każdym przypadku udowodnić swoje prawa spadkowe postanowieniem sądu o stwierdzeniu praw do spadku.

Do art. 22 ustawy.

Zwrot oszczędności w trybie art. 22 powołanej ustawy może nastąpić w dwóch przypadkach, a mianowicie:

- 1) w przypadku ukończenia przez uczestnika funduszu 65 lat życia i nieposiadania dostatecznych środków utrzymania,
- 2) w przypadku utracenia przez uczestnika funduszu zdolności do pracy i nieposiadania dostatecznych środków utrzymania.

Z powyższego wynika, że w każdym z poprzednio wymienionych przypadków bezwzględny warunkiem zwrotu oszczędności powinien być brak dostatecznych środków utrzymania.

W związku z tym do powzięcia decyzji w sprawie wypłat oszczędności z omawianego tytułu wymagane jest

posiadanie przez organa Powszechnej Kasy Oszczędności (PKO) — poza dowodem ukończenia przez uczestnika 65 lat życia lub dowodem utraty zdolności do pracy — również dokładnych informacji o jego stanie rodzinnym i materialnym, zebranych za pośrednictwem wydziałów finansowych (wydziałów podatków wiejskich) prezydiów wojewódzkich (m. st. Warszawy i m. Łodzi) rad narodowych, które przy ustalaniu powyższych okoliczności wezmą pod uwagę nie tylko bezpośrednie źródła utrzymania samego uczestnika, ale również inne momenty świadczące o istnieniu środków utrzymania (np. środki otrzymywane od członków rodziny itp.). Zebranie i dostarczenie Powszechnej Kasie Oszczędności odpowiedniej informacji powinno nastąpić w terminie miesięcznym.

Pobieranie przez uczestników funduszu C zapłaty emerytalnego nie stanowi przeszkody do dokonania jednorazowego zwrotu oszczędności.

Przez utratę zdolności do pracy należy rozumieć trwałą 100% utratę zdolności do pracy. Wyjątkowo tylko — w przypadkach zwrotów wkładu oszczędnościowego uczestnikom funduszu C — zwrot może być dokonany również w razie stwierdzenia niższego procentu trwałej niezdolności do pracy, jednak przy utracie co najmniej 50% zdolności do pracy.

II.

Przy zwrotach i wypłatach wkładów oszczędnościowych uczestników funduszu C wysokość wkładów oszczędnościowych będzie na żądanie PKO stwierdzana zaświadczeniami, wydawanymi przez pracodawców administracji publicznej, gospodarki uspołecznionej i instytucji społecznych, stwierdzającymi wysokość sum potrąconych zainteresowanym pracownikom tytułem wkładów (składek) SFO. Pracodawcy wyżej wymienieni powinni wydawać takie zaświadczenia najpóźniej w ciągu 2 tygodni od dnia otrzymania ządania.

III.

W związku z wyjaśnieniami, zawartymi w niniejszym okólniku, tracą moc zarządzenia w przedmiocie spraw uregulowanych niniejszym okólnikiem, a w szczególności — okólnik z dnia 2 grudnia 1948 r. w sprawie interpretacji art. 20 ustawy o obowiązku społecznego oszczędzania oraz w sprawie interpretacji § 30 rozporządzenia wykonawczego Ministra Skarbu z dnia 12 marca 1948 r. (Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 99, poz. 457).

Minister Finansów: *K. Dąbrowski*